

SZERKESZTŐSÉG
és
KIADÓ HIVATAL
hová a *dolgozatok*
és *előfizetési pénzek*
küldendők:
Kolozsvár, Ref. Theologia
2. számú lakás.

VASÁR NAP

KÉPES CSALÁDI HETI UJSÁG.

Az erdélyi ev. ref. egyházkerület „egyházi értekezlet”-e támogatásával

Szerkesztik:

Nagy Károly,

Vajda Ferencz,

ref. theol. tanár, felelős szerkesztő.

sz.-lónai pap, főmunkatárs.

Megjelenik minden vasárnap egy íven.

Előfizetési ár:

Egy évre . . . 4 korona Negyedévre . . . 1 korona.

Félévre . . . 2 korona. Egy szám ára . 10 fillér.

A műveltség és vallás.

Az emberi művelődés története sok olyan újabb vívmányt tüntet fel, a melyekre ezelőtt pár száz évvel, az akkor élő emberek, még gondolni sem mertek. Azonban, épp a művelődés története a mellett is bizonyít, hogy minél tovább fejlődik a külső műveltség, annál nagyobb szükség lesz vallásra.

A műveltség és vallás úgy viszonylanak egymáshoz, mint a test és lélek. A külső műveltség szaporítja az élet kísértéseit és ezzel folytatott küzdelmünkben a vallás a mi támaszunk, bátorítónk, vigasztalónk. A külső műveltség eszközül szolgál a könnyű meggazdagodásra; új gyönyörökkel kínál: ruházatban, ételben, italban, élvezetekben és megostromolja vagyionunkat, becsületünket. A régi időkben, köztudat szerint, nem volt ennyi rossz kívánság, annyi bűn.

Azonban, nemcsak saját vágyaink által kísértetünk, hanem a rosszakaratú embereknek is ezer módot nyújt a műveltség arra, hogy nekünk érzékeny károkat okozzanak, az az, a műveltség szaporítja a módokat és eszközöket, a melyekkel egyik ember a másiknak, nagy kárt okozhat. A gyufa, a dinámit, a gépek, a gyógyszerek, hány kézben váltak már veszedelmes eszközökké? Ma, meghurczolják becsületünket hamis név alatt nélkül, hogy védekezhetnénk; vannak pénzhamisítók, aláírás utánzó; nagyvárosokon zsebmetszők, gonosz családok. Ezek és hasonló bajok ellen a törvény elégtelen, a tudomány pedig szinte segítségükre van.

És, ha nézzük a sors szeszélyét, látjuk a sok megrázkodtatást, a lelkek megzavarodását. A multban a nemzetek igen keveset tudtak egy-

más dolgairól, de ma: a vasut, posta, táviró világában, a mi itt történik, csakhamar tudja az egész művelt világ. A kedvező kilátások által felindítva, ma nagy vállalatot indítanak meg ezerek pénzével és holnap, ha a sors kereke egyet fordul, ezeren buknak. Hátha még a baleseteket is figyelembe vesszük, melyeket a műveltség eszközei hoznak létre: vasuti szerencsétlenségek, hajók elsüllyedése, gyárak robbanása, színházak elége, stb. ezek is napirenden vannak. A sors kerekét, a tudomány meg nem állithatja; a biztosító intézetek pedig a kioltott életet vissza nem adhatják. Azt mondják a tudósok, hogy a műveltség mindenre megtanít és elvezet a végén a szabadságra. A műveltség, hogy a szabadságra elvezet, ez igaz, ezt mutatja a népeknek története is, mert a multból, minél közelebb jövőnk, a mai korhoz, annál inkább szünni látjuk az osztályok kiváltságát és látjuk érvényesülését az emberi jogoknak, a szabadságnak. De azt is látjuk, hogy a szabadság, vallás nélkül, miként vezet romboló szabadságra. A külső műveltség az emberi társadalmat szédületes örvény fölé állítja egy fenséges fensikra. Egyfelől paradicsommá alakítja az életet, megrakja azt ezer jóval és gyönyörrel; másfelől versenyt támaszt, melyben szegény és gazdag, boldog és boldogtalan egymást tolják a veszélybe. A szabadságról bátran elmondhatjuk, hogy az próbakő, mely megmutatja az egyén értékét; bor, mely a mértékletest vidámitja, a telhetetlent lealázza.

Mindezekből mi következik? az, hogyha az elnyomatás napjaiban az ember rá volt utalva a vallásra; a szabad embernek szintén élet feltétele a vallás lehet egyedül; mert miként az ágyhoz szegzett betegnek, úgy az erőtől duzzadó ifjúnak,

egyaránt szüksége van nemtőre. Az emberiség nemtője az élet kísértéseivel szembe, csak Isten igéje lehet!

Ugy vagyunk, mi emberek a Jézus vallásával, mint a mindennapi kenyérrel, ez ha nem is olyan kívánatos, mint más eledel, minden táplálék jobban esik vele és mindenek felett nélkülözhetetlen. Az igazi műveltség és a vallás édes testvérek, éppen mint az álműveltség és a babonák vallása szintén rokonok. Lélek az első, test és por a második. A jelszó itt: szolgáljatok Istennek; a jelszó ott: szolgáljatok a világnak. Bár a világ látszat szerint az utóbbinak áll még most; de ne féljünk; Istennek lelke meggyőzi e világot. A vallás kősziklán épült ház, melyen még a pokolnak kapui sem vehetnek diadalt. Így fogva fel a műveltséget, így a vallást, közöttük az ellentét eltűnik, mert mindkettő Istennek ajándéka. A mi pedig Istentől van: az meggyőzi e világot!

Péchy Árpád.

Beszélgetés.

I.

Melyben Both uram kérdőre vonja öcsét, hogy miért nem jár templomba? Vér sógor nézete a templombajárásról és a bibliáról. Both uram megegyeztet, mire öcsése megígéri, hogy ezután templomba fog járni

— Kérlek ne felejtse, hogy miben egyeztünk meg; járj el benne pontosan, nem sajnálom fáradságodért a jutalmat

— Jó, szívesen megteszem.

— De megállj még egy szóra. Már rég látom, hogy nem igen mész a templomba. Mi annak

az oka? Én bizony, ha nem lennél öcsém, nem sokat gondolnék vele, de a *Bothok*, tudod, arról nevezetesen régtől fogva itt nálunk, hogy buzgó templom járók. Tán csak nem akarsz a tévelygők közzé állani?!

Isten mentsen bátyám. De biz én megvallom *Vér* sógor arra tanít, hogy otthon is lehet imádkozni.

— Ugy-e bár, örökké mondtam, hogy ne társalkodj oly nagyon a sógoroddal. Ő mindig kerülte a templomot, s csak akkor ment el, mikor feltűnés nélkül nem maradhatott el. Gondoltam, hogy a példája rossz lesz rád nézve

— A példája nem lett volna rossz bátyám — de tudja, hogy ő iskolába járt ember, csak kis hija, hogy nem lett deák — és sok minden dologban megkérdezzük, hogy ez hogy van és ő szívesen tanít is minket. Így, beszélgetés közben sokszor elhozta a templomba járást is. Az olyan forma tanult ember, mint én nem igen megy a templomba. Miért is menne? Imádkozni akárhol lehet. Sőt jobban lehet otthon, a hol nem zavar senki. Aztán minek hallgassam én a pap tanítását, okosabb ember vagyok én, mint ő . . . külföldi prédikációt tartanak, mint ő — hiszen ő — mindig csak ugyanazokat ismételi — olvas egyet-egyét a bibliából, egy mesét, a mi nem is igaz, aztán a felett tart egy unalmas tanítást a mit már mindenki tud, akárhányszor, ha felolvassa a textust, már előre tudja mindenki, hogy mit fog mondani. Én biz' inkább addig aluszom. Magam ugyan nem tartom helyesnek a sógor beszédét — de csakugyan úgy látszik, igaza van.

— Jól mondd öcsém — hogy úgylátszik, mert csakis látszik — de valóban nincs igaza. De mégis te az ő tanácsát követed. Látod — így van

TÁRCSA.

Itthon.

*Itthon vagyok újra. Édes szülőházam,
Fehér falaidat de régen is láttam
De sok idő elmúlt, de régen is volt a,
Mikor itt játszottam jürge gyermek módra.*

*Itthon vagyok újra. Bejárom a házat,
Megnézem a kertet, virágokat, fákat,
Minden olyan itt még, mint akkor volt régen
Vidám gyermekkorom első idejében.*

*Édes jó szülőim öreg házikója
Most is olyan régi, csak az Isten óvja.
Vakmerő kedvvel míg megmásztam elégszer,
Most is olyan dülöfélben van a félszer.*

*A kis udvar tele most is apró néppel,
Kodácsoló tyúkkal, csipegő csibékkal.
Megkerget a gúnár, most is nagy haraggal,
A cica elibem ma is csak úgy nyargal.*

*A kert is a régi, telisteli fákkal,
Jó anyámnak való sok levendulákkal.
S a fákon a virág most is úgy virágozik,
S szellő a rózsákkal most is csak úgy játszik.*

*Minden olyan régi Csak én vagyok másik,
Barna fürteimen deres hó csillámlik.
Szívem se a régi, csalódott, megtépett,
Annyi sok szikrája is mind, mind elégett.*

*Tengernyi reménnyel mentem a nagy útnak,
Amelyen czernyi sok ezereken futnak.
Tele volt a szívem, tele volt a lelkem,
Intettek, ne menjek s én azért csak mentem.*

*Dali patak partján vihar arczba vágott,
Kigyó mart meg, mikor szedtem a virágot.
Rózsa tövis nélkül ritkán, ha nyílt nekem,
Fölöttem csak felhő tornyosult az égen.*

*Messzi földre mentem, messzi földön jártam,
Sok szívet, sok lelket, de sok embert láttam
S azt a messzi földet oly hiába jártam,
Szerető emberre, egyre se találtam.*

*Vert, a ki verhetett, csalt, aki csalhatott,
Nem köszönté vissza senki a jó napot,*

az ember sok mindennel az életben — tudjuk, hogy a mit mond embertársunk, — nem igaz — de mégis úgy teszünk mintha igaz volna. Egyik ember a másik becsületét rontja, — meg vagyunk róla győződve, hogy hazudik és mégis már nem viseltetünk a rágalmozott iránt oly bizalommal, mint annak előtte. A rossz beszéd olyan, mint ragadós betegség. Azt hisszük, hogy nem árt nekünk — s mégis az orvosokra is elragad. Mint a mérge, a mely lassan, — de biztosan hat. Anynyi igaz az ő beszédéből, hogy az olyan forma, azaz félmivelt ember, nem megy templomba, de mi annak az oka? Az öcsém, hogy valamelyik bölcsnek látszó közüllük, azt mondta, hogy ő nem tartja illőnek magához a templomba járást, mert az ő miveltségénél fogva, neki nincs arra szüksége. A vallás csak a tanulatlan, miveltlen embernek való, s annak szükséges is, mert a rossz cselekedettől csak az Isten büntetésével lehet visszatartani, aztán azt a bölcs beszédet egy-kettő meghallgatta s hogy az okosságban ne tartsák annál kisebbnek, meg is fogadta. Aztán a ki közlők egyszer-máskor mégis templomba ment kigúnyolták, kinevették . . . s aztán? mi kell ennél több? az ember akármire kész, csak a nevetséget elkerülje. De ha imádkozni akárhol lehet, s otthon, a hol az embert nem zavarja senki épen jobban lehet, kérdezd meg egy beszélgetésetek alkalmával *Vér* sógorodtól, hogy hát otthon imádkozik e? És ha igen, mennyiszor hetenként vagy naponként? A feleletből aztán meg láthatod, hogy ő bizony nem imádkozik a templomban sem, de otthon sem, — de egyáltalában sehol sem, — tehát csak ürügy, az a mondás hogy imádkozni akárhol lehet arra, hogy ne menjen a templomaa. Hanem mond meg te azt, hogy

*A sok játszi remény fogyott lassan, szépen,
Az a lobogó láng elégett egészen.*

*Megrogygyant a lábam, elsikkadt az ajkam,
Elepede lelke, jaj, de megszomjaztam.
Lassúbb lett, lassúbb lett szívem dobogása,
Harmatozott egyre két szemem pillája.*

*... Most oszi' haza jöttem. Édes szülő házam
Dőlt falaid közé de régen is vágytam.
Hányszor elgondoltam, csak az Isten tudja!
De jó lenne fürge gyermek lenni újra . . .*

Juhász Sándor.

Aratáskor.

Az égen csak egy felhő fodor sincsen. Szelid kék boltjáról pazarul hinti sugarát a ragyogó nap. Ott járok a búzafordulón. Egy részén még fennáll e lehajtott fejű kalásztenger, a többi részen már szép sorjában emelkednek a learatott keresztek. Zizeg lábaim alatt a tarló, e mint elandalogva végig kalandozok a dülön. Aratók raja nyüzsg a még levágtatlan táblákon. Izmos férfi ember neki suhintja kaszáját az arany sárgára száradt búzaszárnak, az első kasza csapásnál el-

mikor régebben eljöttél a templomba és a gyülekezettel együtt énekelted «Mint a szép hives patakra a szarvas kívánkozik» — vagy «Te benned biztunk eleitől fogva», vagy «Az Istenhez az én szómat» — mit éreztél?

— Jaj, kedves bátyám, azt nem lehet olyan könnyen elmondani — de olyan boldog voltam olyan jól éreztem magamat. Még most is fáj a szívem, ha eszembe jut, hogy én miért nem megyek most a templomba.

— De hát miért is nem mész? Hisz nem tiltotta meg senki — és számodra is nyitják a templom ajtaját.

— Igaz. Mehetnék De látja bátyám eltalálta, hogy csufol *Vér* sógor, mikor vagy egyszer elmegyek. És minthogy más előtt teszi, szégyellem magam.

— Hát nem tudsz te neki megfelelni? Csupán egyszer kéne egy helyes felelettel megszégyeníteni, többet nem bajlódnék veled.

— Azt is tudom, meg is tudnék neki felelni — de tudja resteltem vele szembe szállani. A jó békességért elhallgatom.

— Épen itt a hiba, hogy elhallgatod aztán mégis csak úgy teszel, a mint ő akarja, Lásd, ha te igazán szeretnéd vallásodat, hitedet, felekezetedet — nem restellenéd a mint mondod — a te templomodért egy szót szólani. Elsőbben akarnál a te lelkiismeretteddel békében lenni — elsőbben kívánnád az Isten szavát megfogadni — és csak azután a rokonaidét meg a sógorodét vagy akárkiét . . . De minthogy csak közömbös vagy, úgy mondaná *János*, a menyeyei jelenések írója — hogy lágymeleg — azért fel se veszed, ha valaki gúnyolja is. Légy tehát buzgóságos és térj meg és az előbbi cselekedetedet cselekedjed.

röppen ajkairól egy pár szóban az imádság: Én Istenem, segíts meg!! Megfeszülnek az izmok karjain, a mint neki vág a sűrű vetésnek, homlokáról gyöngyöző cseppekben omlik a verejték, de kaszájának suhintása után szép sorban dől meg a búzaszár, mint a könyvben a szép egyenes, nyomtatott betűsorok. Nyomban utána marokba szedik az arató leányok. Csak úgy piheg az ingváll alatt kebelük a nagy forróságban, teli piros arcukat bizony feketére pörkölte a nap. És nem lankadnak. Ha lankadni kezdenének fölcsendül ajkaikon a nóta és végig szárnyal a tarlón keresztül a zizegő, susogó nádasig, meg a lekaszált rétekig, hol a növekedő sarju szénával a virágok milliója nyilik ismét. Csupa érzés a nóta. No mert a marokszedő leányok után ott vannak a kéveköti legények, akik az ének szó mellett még serényebben kötözik a kévéket. Egyikének, másikának szólt abból a nótából valami. Megérti a szívök. Megértik egymást és szinte bizonyos, hogy közülök egy-egy pár jövőre már egy kenyeren arat. Így rendelte azt a mindenható jó Isten.

Úgy elnézem a munkát és úgy elhallgatom a nótát. Mind a kettőtől gyönyörűség, valami meleg érzés lepi meg szívemet. Látom az Isten áldását, látom ezt az erőfeletti, lázas, munkát és

— Köszönöm kedves bátyám, hogy emlékeztetett egyházunk iránt való tartozásomra; ezután el is járok a templomba, hadd beszéljen a sógor, mit akar.

(Folytatása következik.)

Mért csüggednék? . . .

Istenbe vetem egyedül bizalmam,
Ki el nem hagy soha bajban, viharban.
Mellettem áll és vezérli léptemet;
Ha csüggedek erősíti szívemet.

Oh, ez a hit, hogy az Isten velem van,
Nem hogy lent a földi érdek porában;
De felemel erőt ad a küzdéshez,
Bárha a bűn, kajánság meg is vérez!

Mért csüggednék, ha a világ ellenem,
Hogy nem enyém, a harcban a győzelem?
Ha el is esném a küzdők sorába;
Még se leszek utolsó e csatába!

Hissz előttem annyi dicső igy jára,
Es utánam a küzdőknek e pálya
Nyit még utat Isten dicső egébe:
A véghetetlen, örök dicsőségbe!

H. Szántó István.

nem hallok egy panaszlót, hanem imádsággal kezeli a munkás és, ha lankad, dal csendül a tarlón keresztül. Aratás van. Most veszszük el az édes anyaföldtől Istennek egyik legnagyobb áldását — a mindennapi kenyeret.

* * *
. . . Eljutottam oda, a hová tulajdonképpen igyekeztem. Ott a búza táblák között egy darabocská az enyém. Nem telekkönyvileg, csak a haszna. Egy része a fizetésemnek. A jó Isten szolgálja vagyok. Oda megyek a föld végihez, ott aratja az áldást Délczeg Imre az aratóm, Zsuzsi asszonynyal, a feleségivel. Nem a legdúsabb az áldás, tehát kissé kedvetlenül szólok:

— Nagyon kevés kerül Imre gazda.

Imre gazda nem hagyja félbe a dolgot, csakúgy kasza suhintás közben felelget vissza:

— A tavasszal, mikor kétszer is meglepte az árvíz, azt mondtuk, hogy semmi sem lesz. Sokat kimosott, de hagyott is. Jó az Isten.

— Az a kevés szem is kihullik Imre, a mi benne van, ebben a nagy hőségben.

— Attul van, tiszteletes Uram, hogy eresztős, a mikor kevés vagon benne, nem hullik. Három vékát számítok egy kereszt után.

-- A szomszédé sokkal jobb, Imre!

Kegyesség útja.

Élet és halál.

Mi az élet? A léleknek a testtel való egysülése Mózes ezt írja: «Formálta Isten az embert a földnek porából és lehelte az ő orrába az életnek lehelletét és úgy lett az ember élő lélekké.» (I. Móz. II. 7.)

Kicsoda adja tehát az életet? Isten. Azt mondja Jób: «Élettel és irgalmassággal te ajándékoztál meg engemet.» (Jób. X. 12.)

Milyen az élet? Jób azt mondja: «Rövid és tele van háboruságokkal. Elmúlik, mint az árnyék és nem állandó.» Dávid így szól: «Napjai hasonlatosak a fűhöz és mint a mezőnek virága, úgy virágozik. És mikor a szél átmegy rajta, nem leszen többé.» Jakab azt írja róla: «Olyan, mint a pára, mely egy kevés ideig látszik, azután semmivé lesz.» Az életet Isten adja és Ő vetett határt annak. Tehát, ha élünk is, az Urnak élünk; ha meghalunk is az Urnak halunk meg. Akár éljünk azért, akár meghalunk az Uréi vagyunk. Ugy éljük tehát e rövid életet, hogy elmondhassuk: «Nekem mind életemben, mind halálomban nyereségem a Krisztus.» (Jób. XIV. 12, Zsolt. CIII. 15–16., Jakab IV. 14., Jób. X. 12., VII. 1., Róm XIV. 8., Fil. I. 21.)

Miért adta Isten az életet? Hogy áldjuk őtet mostantól fogva mindörökké (Zsolt. CXV. 18.)

E rövid és mulandó életben miért kell tehát leginkább esedeznünk? Hogy tanítson meg minket az Isten úgy számlálni napjainkat, hogy járassunk bölcs szívvel. (Zsolt. XC. 12.)

Mit kell tenni annak, a ki szereti az életet

— Jobb-é? Az ember se' egyforma mind. Ez is jó, ahun jó.

Többet nem beszéltünk. Én kissé elgondolkozva megszegyeltem magamat, hogy ez az Imre sokkal bölcsőbb és Isten akarátán szinte megnyugvóbb ember, mint én, mert a learatott keresztetből csak minden tizenkettedik az övé és még sem békételenkedik; a többi meg mind az enyém és még sem elég. Pedig hát úgy van. Ezt is elvehette volna az Isten; de ime hagyott az aratásra is. Jó az Isten!

* * *
. . . Este van. Hazafelé ballagok. Csapatokba verődve hazafelé tartanak az aratók is. Itt egy csapat már végképpen be is fejezte a munkát, elől megy egy szálás férfi, fején a búza koszorúval, ez fogja majd otthon elmondani az aratási áldást. A hazatérő csapatokban itt is, ott is ismét felhangzik a nóta. Majd elhal utolsó akkordja is és csendes, édes nyugalom lesz mindenütt — holnapig. Én Istenem adj is nekik csendes, édes nyugodalmat és új erőt, mert hiszen holnap ismét a Te szent nevedben:

-- Munkára fel!!

(Érkávás.)

G. Diószeghy Mór.

és jó napokat akar látni? Tiltsa meg az ő nyelvét a gonosztól és az ő ajkait, hogy ne szóljanak álnokságot. Távozzék el a gonosztól és cselekedjen jót; keresse a békességet és kövesse azt. Mert az Urnak szemei vannak az igazokon és az ő fülei azoknak könyörgésein; az Urnak orcája pedig azok ellen, a kik gonoszt cselekednek. (I. Péter III 10—12)

Meddig tölthetjük hát vidámságban a mi életünket? A mig kedvesek Isten előtt a mi cselekedeteink. (Pred. IX. 9.)

Mikor élünk mi örökké? Ha ős szüléink az Édenkertben levő életfájának gyümölcséből ettek volna csupán s nem kóstolják vala meg a jó és rossz tudása fájának gyümölcsét, melyről azt mondá

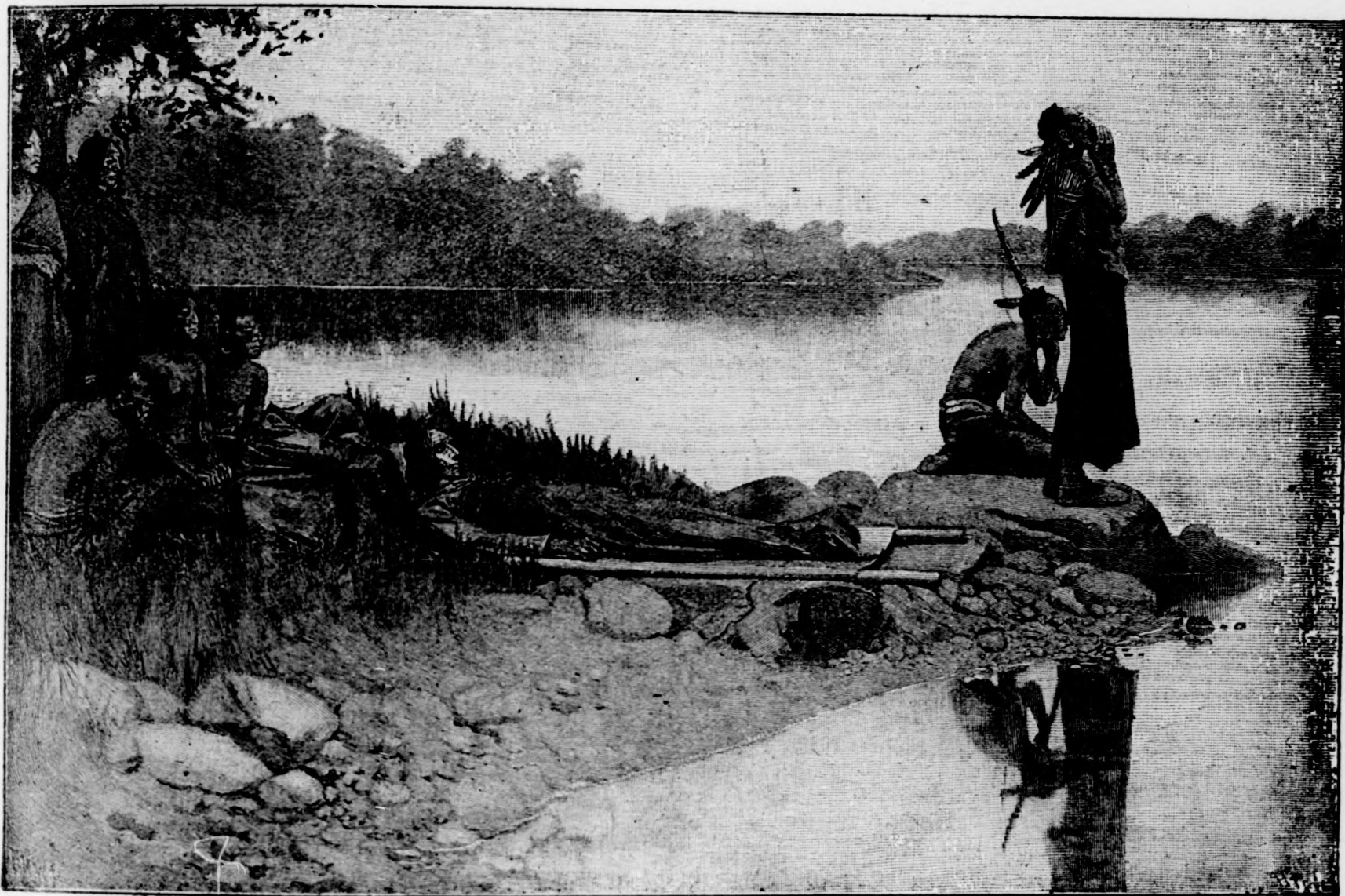
csoda oly erős, hogy éljen és ne lásson halált?» (Zsolt. LXXXIX. 49)

Tudjuk-e halálunk napját? Nem. Azt mondja Jákób: «Ime megvénültem és nem tudom halálom óráját.» (I. Móz. XXVII. 2.)

Kinek van hatalma alatt a halál? Istennek. Jób azt mondja: «Ha ő az embernek lelkét s lehelletét magához venné, minden test egyaránt meghalna és az ember porrá lenne.» (Jób XXXIV. 14—15.)

Kinek ad Isten szép halált? A kegyesnek. (Zsolt CXVI. 15)

Melyik a legkívánatosabb halál? A melyet Bálám óhajtott magának: «Haljon meg az én lelkem az igazaknak halálával» (IV. Móz. XXIII. 10.)

Indián temetés.

Isten: «Ne egyetek ebből és ne illessétek azt, mert meghaltok.» (I. Móz. II. 9., III. 3 22.)

A hosszú életü embernek miről nem szabad megfélekednie? A halálról. (Pred. XI. 8.)

Melyik a világon a legrövidebb út? A melyik az életből a halálba vezet. Azt mondja Sámuel: «Csak egy lépés van az életem és a halál közt.» (I. Sámuel XX. 3.)

Mi a halál? A bűn zsoldja. Azt mondja Pál apostol: «Egy ember jött a világra a bűn és bűn által a halál.» (Róm. V. 12., VI 23)

Minek tekintheti magát minden ember? A halál fiának. (I. Sámuel XX. 31.)

Hát nincs kivéve egyetlen ember is a halál törvénye alól? Nincsen. Azt mondja Dávid: «Ki-

A jó keresztyénnek szabad-e a haláltól félni? Nem szabad, sőt inkább Dáviddal így kelt szólnia: «Még ha a halál árnyékának völgyében járok is, nem félek: mert Te velem vagy Istenem.» (Zsolt. XXIII. 4.)

A halál ellen hogyan vigasztalják magokat a kegyes lelkek? Így: «Tudjuk, hogyha a mi földi házunk elromol, épületünk lesz Istennél; nem kézzel csinált házban, hanem örökkévaló a mennyben.» (II. Kor. V. 1.)

Visszajöhetünk-e a halálból a földi életre? Nem. Azt mondja Jób: «A fának van reménysége, hogyha levágják ismét kihajt. De, ha az ember meghal, hol van ő? Mint a víz kiapad a tóból s

a patak kiszárad: úgy fekszik le az ember és nem kel fel többé.» (Jób. XIV. 7. 10. 11. 12.)

Mikor töröltetik el a halál? Mikor a halandó test felöltözik halhatatlanságba. Ekkor nagy bátorsággal kérdezhetjük: «Hol van halál a te diadalmad?» (I. Kor. XV. 54–55)

Ki törölte el a halál hatalmát? A Jézus Krisztus, hogy megszabadítsa azokat, kik a haláltól való félelem miatt teljes életükben rabok valának. (Zsid. II. 14–15.)

Mi drágább tehát az életnél? A Jézus Krisztus. Ő mondja: «A ki akarja az ő életét megtartani, elveszti azt; a ki pedig elveszti az ő életét én érettem, az megtartja azt.» (Luk. IX. 24.)

Mi erősebb a halálnál? A szeretet. (Énekek éneke VIII. 6.)

Miért jobb, az élet a halálnál? Mert az élők tudják, hogy meghalnak; de a halottak semmit nem tudnak és azoknak semmi jutalmok nincsen többé, mivel emlékek elfelejtetett. Mind szeretetök, mind gyűlöletök immár elveszett és többé semmi részük nincsen semmi dologban, a mi a nap alatt történik.» (Pred. IX. 5. 6.)

Hát a halál miért jobb az életnél? Mert az ember megnyugszik a földi bajoktól «Ott a gonoszok megszűnnek a fenyegetéstől és ott megnyugosznak azok, kiknek erejük ellankadt. A foglyok ott mind megpihennek és nem hallják a sarczoltató szavát. A kicsiny és a nagy ott egyenlő s a szolga is szabad ott az ő urától. (Ezsaj. LVII. 2, Jób. III. 17–19.)

Ki boldogabb mind az élőnél, mind a meghaltnál? A ki még nem született meg; a ki nem látta azt a gonosz dolgot, a mi a nap alatt történik. (Pred. IV. 3.)

Adár.

Hazai krónika.

Egy főispán levelei. Országos port vert fel br. Thoroczky Viktor hódmező-vásárhelyi főispán néhány levele, melyeket állítólag egy bécsi céghez írt és azt igéri benne, hogy jó fizetésért megszerzi a városi villamos vasúti és világítási munkálatokat. A leveleket Garzó István ottani lakos tette közzé az újságokban és másolatban elküldte Széll, miniszterelnöknek is. A főispán tagadja a levelek igaz voltát, de aligha kibúvik a csávából ép bőrrel. Így képviselik némely helyt a közügyet. A főispán állásától megválnak.

A megvádolt kuriai bíró. Kormos Adolf aradi kuriai bíró nevét is sűrűn emlegetik országszerte. Igaz, nem a legjobb oldalról. Azzal vádolják a kuriai bíró, hogy egy ottani ügyvéd dolgában eljárta bírótársainál, s így a kuria az ügyvéd részére pár ezer frittal több tömeggondnoki díjat állapított meg, mint az albiróságok. Ebből természetesen, pár száz fritt a bíró úr zsebében maradt, úgy mondják. A bírót már nyugalmazták is, de azért a vizsgálat foly. Aztán legyen bizodalma a szegény embernek az igazságszolgáltatáshoz!

Az állami tisztviselők dolga. Az állami tisztviselők fizetés javítási mozgalmához, most a

vasuti tisztviselők is csatlakoztak. A pesti nagygyűlés elnökéül Vörös László ny. államtitkárt és Benedek Sándor közigazgatási bírót választották meg. A gyűlést szept. 21-én fogják megtartani.

Nehéz az élet. A legtöbb ember ezt szokta mondani, mikor jövedelméről, háztartásáról van szó. Nehéz az élet: mert sok a munka, nagy a felelősség, meg kell jelenni itt is, ott is; fényesen kell öltözködni, sokba kerül a taníttatás, s mindehhez kevés a fizetés. Gondolkozzunk csak egy kissé okosan, hogy volt az élet ezelőtt és hogy van most? A mi apáink egyszerűségben, kevesebb igényekkel, de aligha nem több munkával éltek, s még sem volt nehéz az élet. Miért nehéz az élet? Miért ígér közbenjárást a bíró, a főispán és a jó Isten tudja, hogy még kicsoda? Azért, hogy több jusson cifra ruhára, nagy vendégségekre, hogy folyjon a bor, szóljon a muzsika estétől másnap reggelig, hogy több pénzt el lehessen kártyázni. Így, bizony nehéz az élet és nem csuda, ha még a falusi bakter is fizetés javítást kér. De tessék csak egy kissé egyszerűbben élni és mindjárt nem oly nehéz az élet. Hogy is mondja csak Arany János, koszorus költőnk?

«Földi ember kevéssel beéri,
Vágyait, ha kevesebbre méri.»

Az új bosnyák vasút. Olvasóink közül még sokan emlékeznek az 1878. évi boszniai háborúra, sőt olyanok is vannak, a kik abban részt vettek. Bosznia és Hercegovina nagyon hátramaradott ország volt akkor. De, hogy a magyar fegyvergyőzedelmeskedett a törökökön és hogy az 1878. évi berlini kongresszus kimondotta, hogy annak kormányzása osztrák-magyar katonai hatóságra bizassék: azóta a két kis ország állapota egészen megváltozott. Földmívelés, ipar, kereskedelem előrehaladt. Vasutak, iskolák épültek. Csak most július közepén volt ismét színhelye a kis Bosznia egy szép vasút-megnyitási ünnepnek. A vasút az ország déli részén épült és kivezet a Dalmát tengerpart felé. A megnyitáson Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter is részt vett. Kilómeterenként a vasút 140 ezer koronába került; költségét a bosnyák kormány fedezte. Bosznia és Hercegovina ez időszertinti kormányzója Kállay Béni, közös pénzügyminiszter.

Világkrónika.

A bírók Európában időző elnökét, az öreg Krüger, súlyos csapás érte. Felesége, 67 éves korában hirtelen meghalt.

Apróságok a spanyol király életéből. XIII. Alfonz, a spanyolok kis királya jövő évben lesz nagykorú, mikor is elfoglalja a trónt. Most szorgalmasan készül az uralkodás nagy tudományára. Észményképeül, az uralkodók közül, II. Vilmos német császárt választotta. Nevelőjének egykor ki is fejezte, hogy ő szeretne olyan uralkodó lenni, mint Vilmos császár. «Akkor még ugyan sokat kell tanulni, Felség, mondotta a nevelő.»

A király rendkívül szorgalmas és engedel-

meskedik tanárainak. Aguirra tábornokkal szemben csak egyetlen egyszer volt udvariatlan Egy föladatot, amelyet már jól megoldott, újra kellett megcsinálnia, mire a király kedvetlenül így szólott:

— Ön borzasztó kegyetlen lehet alattvalóival szemben, ha már velem szemben is, aki király vagyok, ennyire követelő

— Éppen, mert ön a király, vagyok ennyire követelő s aggódva gondolok rá, hogy néhány hónap múlva még sokkal nehezebb föladatokat kell majd megoldania.

A király egyszerre nagyon komoly lett:

— Igaza van; bocsásson meg tábornok ur. Adja Isten, hogy azokat a föladatokat, amelyek rám várnak, egész népem meglegedésére oldhasam meg. A kis király anyja iránt határtalan szeretettel viseltetik. Egyszer így szólott anyjának: Bármit tennék érted, sohasem tehetnék eleget, hogy bámulatomat és hálámat kimutassam és hogy dicsérjelek azért, hogy őseim trónját megtartottad és nem mulasztottál el semmit, hogy méltóvá legyek erre a trónra. Az édes anya megtartotta a trónt fia számára, csak aztán a kis király is képes legyen, utódjának megtartani!

Menelik király a keresztyénség ellen.

Átrikában Menelik királyhoz is betért egy skandináviai hittérítő. A király azt kérdezte, hogy mit keres az ő országában? A hittérítő azt felelte, hogy a zsidókat akarja megtéríteni. Skandináviától kezdve, az én országomig, mondta a király, egyetlen egy zsidót sem találtál, a kiket a keresztyén hitre téríted? No hát, szépen menj el haza és azon országoknak, melyeken átjöttél, zsidó és pogány embereit előbb térítsd a keresztyén hitre, s azután megengedem, hogy az én országomban is terjesszed a keresztyén vallást. És a hittérítőnek rögtön ki kellett jönni Menelik király birodalmából. Lám, lám az okos Menelik!

Hogy él a római pápa? A római pápa nem él olyan fényesen, mint az ember gondolná. Háztartásában, jelszó: a mértékletesség, éppen ezért naponkint csak egyszer étkezik, s rendszeren csak egyedül, mert a pápai törvény szigorúan tiltja, hogy valaki vele egy asztalhoz üljön. Huszonnyolcz év óta, vagyis, mióta pápa, csak most történt meg, hogy az orvosát ebédre hívta. Voltak ugyan mások is, még pedig nagy urak, hivatalosak a pápa asztalához, de, mint a mesében van, vele ettek is, nem is. Ilyenkor ugyanis, a pápa asztalát egy függönnyel elválasztották a vendégek asztalától. Ez az elkülönítés azt akarja jelképezni, hogy a pápa, miután a zsinat kimondta, hogy csalhatatlan, külsőképen is különb ember, mint más földi halandó, így tehát nem ül senkivel egy asztalhoz. Lám csak, Jézus megvendégelte a sokaságot, elment a kánai menyegzőbe, együtt evett a vendégekkel és a római pápa, aki magát Jézus Krisztus helytartójának tartja: elkülöníti magát a világtól, kerüli az embereket.

A búr háborúról újabb hír nem érkezett. Változó szerencsével foly.

A bolgár fejedelemtől az a hír járja, hogy újból meg akar házasodni. Feleségül a montenegrói

fejedelem leányát szemelte volna ki. Így tehát sogorságba jutna az olasz királylyal.

Roberts lord, a győzedelmes angol fővezér a napokban egy magyar cigány bandát hallgatott meg. A hideg vérű angolnak nagyon tetszettek a ropogos magyar nóták.

Krónikás.

Mai képünkhöz.

Mai képünk egy indián temetést ábrázol. Az indián népek, tudvalevőleg még nem tértek át a keresztyén vallásra. Vallásos szokásaik, temetési szertartásaik is, egészen másképpen mennek végbe, mint a keresztyén népeké. Mig némely népek, még a keresztyének is, elégetik a halottakat: addig az indiánok a tengerbe dobják, martalékaul halaknak, tengeri állatoknak. Az esemény, melyet képünk ábrázol egy tengerbe nyúló sziklán foly le. Elöl összefogott kezekkel áll és imádkozik az indián pap; utána leguggolva a szolgálja látható. Hátrább egy saroglya forma hordágyon a halott fekszik. Tovább pedig a síralmasok vannak, kik néma megadással hallgatják a pap imádságát. Mikor ez véget ér: a halottat tengerbe dobják és a temetés véget ér. Mégis csak kegyeltesebb ennél a keresztyén népek temetése!

Egyházi élet.

A püspök ur Szászvároson. Főtiszteletű dr Bartók György püspök úr jul. 14 én Szászvároson volt, hogy az egyház ujonnan választott lelkészét, Baczó Mózeszt beiktassa. Püspök urat régi egyháza igen nagy kitüntetéssel fogadta. Az Istentiszteleten igen nagy számmal vettek részt, hogy meghallgassák a főpásztor édes szavait és az új pap beköszöntőjét. Isteni tisztelet után, püspök úr a hatóságok tisztelgését fogadta. Minden egyház és hivatal tisztelgett, csak a pápisták maradtak távol.

Adomány a szeretetháza. A szászvárosi ref. egyház azon alkalomból, hogy új papot választott, a kolozsvári szeretetház javára 1000 koronás alapítványt tett. E szép példát többi nagy és vagyonos egyházaink is követhetnék!

Énekes baptisták. Kolozsvárt a baptistáknak imaházuk van. Ebben, meghatározott időben, egy fiatal német apostol tart istenes prédikációkat. Mellékfoglalkozás képpen, kijár a szomszéd falukba hiveket fogdosni. Néha sikerül, néha nem. De, fájdalom, alig van egy pár falu Kolozsvár vidékén, a melyben nyilvános, vagy titkos baptisták ne volnának, mert hát elégedetlen ember mindenütt akad. Ezek többnyire otthon tartanak összejöveteleket, de szabad idejükben, benéznek Kolozsvárra is, a főprófétához. Egyik vasárnap három mérai leány és egy legény hangos énekszóval haladtak végig a Ferencz József úton. A járó-kelek csudálkoztak a szokatlan éneken és

megkérdezték micsoda éneket énekelnek? «Mi Zion zsoltárokat énekelünk, felelte egyik leány, mi nem szoktunk népdalokat énekelni, mert azok a testnek szolgálnak, mi pedig csak a léleknek kívánunk szolgálni.» Aztán a legény más irányba tartva, minden bevezetés nélkül, a nyílt utcán, megcsókolta a leányokat. Ez volt a «szeretet csók». Atyámfia, tudod e, hogy mik azok a Zion zsoltárok? Nem a Szent-Dávid örökszép zsoltárai azok, hanem idegenből átplántált czikornyás, émelygős énekek, melyekben se mélyebb vallásos érzés, se egyetlen magyar nemzeti vonás nincs. Ezzel bőditja el a német apostol jó magyar népünk szívét és eszét. És adja e mellé azt a vallásos felfogást, melynek egyik szakramentuma a «szeretet csók», másik a «lábmosás», egy harmadik az «utolsó kenet»; mindhárom pedig forrása az érzéki búja szerelemnek, mely mellett erkölcsi tisztaságról szó sem lehet. Egyéb iránt ne csudálkozzunk nagyon, ha egyszerű falusi emberek, vallásos buzgóságból idegen éneket énekelnek, mikor mivelt ref. családoknál is megesik, hogy házi isteni tiszteleten mellőzik a mi templomi énekes könyvünket.

Vegyes hírek.

A leendő trónörökös Magyarországon. Ottó főherceg legidősebb fia, *Károly* Ferencz József főherceg lesz a magyar korona leendő örököse. Mint ilyen már jó előre meg akarja ismerni, a mi szép magyar hazánkat. Királyunk akaratából hosszabb tanulmány utat tesz a 14 éves főherceg Magyarországon Előbb Budapestet látogatta meg. Egész elragadtatással írja onnan Mária Valéria főherceg asszonynak, szeretett nagynénjének, hogy Budapest a világ legszebb fekvésű városa. Az alföldön gr. Wenckheim Dénes vendége volt és egy aratási ünnepélyt nézett meg. A munkásoknak két ezer koronát osztott szét. Innen Debreczenbe, a kálvinista magyar városba ment és a város ötös fogatán nézte meg a vezetéseket és a hortobágyi csárdában jó magyar ebédet fogyasztott el. Jelenleg Erdélyben utazik és bércezes hazánk nevezetességeit nézi meg. Utjában a főherceget gr. Wallis őrnagy kíséri. Ohajtjuk, hogy Ő fensége szép emlékeket vigyen magával!

Dr. Bartók György püspök és a német kalapos. Főtiszteletű püspök urral esett meg Szászvároson jártában a következő érdekes kis történet. A püspök ur egy Zobel nevű kalaposhoz tért s kalapot kért a maga használatára. Az elébe tett kalapok közül egyet csakhamar kiválasztott magának és már fel akarja tenni, a midőn a kalap belsejében ez a czim ötlük a szemébe: Karl Zobel in Broos.

— Adjon, kérem, egy kalapot magyar felirással — szólt a püspök úr!

— Olyan nincs, — válaszolt a kalapos.

— No, akkor ezt nem veszem meg, mert német felirású kalapot a fejemre nem teszek! —

szólt a püspök ur és otthagya, a tán még most is ámuló kalapost.

Aratási ünnepélyek. Régen szokás volt, hogy mikor az aratás bevégeződött, nagy ünnepélyeket rendeztek az aratók számára. Különösen nagy uradalmakban szerzett az ilyen ünnepély a munkásoknak egy jó napot. *Darányi* földművelés-miniszter most felhívást intézett a gazdasági egyletekhez, hogy hassanak oda, hogy a régi jó szokást a gazdák ismét vegyék elé. Ez mind szép és helyes, csak az ünneplés miatt nehogy elfelejtsenek arról, ki az aratásra való gabonát megtartotta.

Káromkodó kocsisok ellen. A párisi rendőrfőnök szigorú rendeletet bocsátott ki a káromkodó kocsisok ellen. Ki a rendelet ellen vét, öt napig terjedő börtönt kap. Nálunk sem ártana valamelyes, efféle törvény.

Különös pályadíj. Egy amerikai gazdag asszonyság 4000 koronát tűzött ki olyan üzlet emberek részére, kik hitelesen igazolják, hogy munkájukat egy hónapon át becsülettel és hazugság nélkül végezték.

Tűs esetek májusban. Az országos statisztikai hivatal kimutatta, hogy Magyarországon 1901. május havában ezernyolcz községben ezerhétszázhuszonhét tüzeset volt. A kár két millio nyolczszázezer korona.

A búr küldöttek szeptemberben ismét vissza térnek Magyarországra és akkor több vidéki várost is megfognak látogatni.

A honvédelmi miniszter a honvédség számára készitendő bakkancsok és könnyű cipők közül, mintegy 20 ezeret a kisiparosokkal akar elkészitetni. A feltételek a kereskedelmi és ipar kamaráknál megtalálhatók. Felhívjuk rá kis iparosaink figyelmét.

A déli harangszó története. Sok egyházban az a szokás, hogy deket harangoznak. A déli harangszó története innen ered. Midőn 1456-ban a keresztyény hadsereg Hunyadi János és Kapisztrán János vezérlete alatt az Al-Dunánál gyülekezett, hogy a II. Mohamed szultán fővezérlete alatt Belgrád ellen nyomuló török hadseregnek útját állja és a keresztyénységet és hazánkat megvédelmezze, 3-ik Calixtus pápa elrendelte, hogy az egész keresztyény világon délben harangozzanak s e harangszóra a nép imára kulcsolja össze kezeit a keresztyény fegyverek győzelméért. Az 1456-iki évi július 20-án vívott véres csatában a keresztyény csapatok a török hadakat csakugyan tönkrevették. A győzelem hírére a pápa augusztus 6-án vette s ennek folytán meghagyta, hogy ezen örömhír emlékéül a déli harangszó örökkön-örökké fentartassék.

A 10 és 5 frtos bankók bevonása. Ez idő szerint, körülbelől, 224 millió korona értékű 5 és 10 frtos bankó van forgalomban. Hogy a számlálásban — már a kinek sok pénze van — zavart ne csináljon a forint meg a korona számítás: a pénzügyminiszter szept. 1-ével új öt és tíz koronás bankókat ad ki, Azonül decz. végéig a régi bankókat csak az adóhivatalnál lehet beváltani.